2021

Sanskrit

[Third Semester]

Paper - GE 3T

Full Marks : 60

Time : 3 hours

The figures in the right-hand margin indicate marks.

Candidates are required to give their answers in their own words as far as practicable.

Illustrate the answers wherever necessary.

A. संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या साकल्येन दशप्रश्नाः समाधेयाः-

2×10=20

1. कालिदासस्य समयः कः? कालिदासस्य नाटकानि कति सन्ति?

2. कविः कालिदासः कम् अलङ्कारमाश्रितय प्रसिद्धिं गतः? कस्यां रीतौ कालिदासः ख्यातः?

3. कालिदासस्य रचनासु का श्रेष्ठा? नाटकस्य अपरं नाम किम्?

(Turn Over)

4. आद्या सृष्टिः का? कः हविर्वहति?

5. कस्य शरः वज्रमर्भः? कण्वस्य आश्रमः कुत्र वर्तते?

6. कुलपतिः किमर्थं सोमतीर्थं गतवान्? 'शकुन्तला' इति शब्दस्य कोऽर्थः?

7. शकुन्तलायाः माता का आसीत्? शकुन्तला कस्य पालिता कन्या आसीत्?

8. शकुन्तला कस्यां लतायां जलं प्रयच्छति स्म?
शकुन्तलायाः प्रियसखिद्वयस्य नामनी लिखत।

9. विदुषकस्य नाम किम्? विदूषकः कस्मिन् अंके विद्यते?

10. नान्दी का भवति? नान्दीविभागाः काः सन्ति?

11. प्रस्तावना का भवति? प्रस्तावना कतिविधा भवति?

12. सूत्रधारः कः भवति? 'अभिज्ञानशकुन्तलम्' इति नाटकस्य सूत्रधारस्य नाम किम्?

13. महाभारताश्रितानां भासकृत-नाट्यग्रन्थानां नामानि लिखत।

14. संस्कृतसाहित्ये नारोवर्जितनाटकस्य नाम किम्? अस्य नाटकस्य रचयिता कः?

B. चतुर्णाम् यथानिर्देशमुत्त – **5×4=20**

1. व्याख्यायताम् –

   आ परितोषाद्विदुषां न साधु मन्ये प्रयोगविज्ञानम्।
   बलवदपि शिक्षितानामात्मन्यप्रत्य चेतः॥

2. व्याख्यायताम् –

   शान्तमिदमाश्रमपदं स्फुरति च बाहुः कुतः फलमिहास्य
   अथवा भवितव्यानां द्वाराणि भवन्ति सर्वत्र॥

3. व्याख्यायताम् –

   शमप्रधानेषु तपोधनेषु गूढ़ं हि दाहात्मकमस्ति तेजः।
   स्पर्शानुकुला इव सूर्यकान्तास्तदन्यतेजोऽभिभवाद्वमन्ति॥

4. व्याख्यायताम् -

   उद्गलितदर्भकवला मृगः परित्यक्तनर्तना मयूराः।
   अपसृतपाण्डुपत्रा मुञ्चन्त्यश्रूणीव लताः॥

5. टीका कार्या – नाटकम्

6. टीका कार्या – पुर्वरङ्गः

7. टीका कार्या – नागानन्दम्

C. यथाकामं द्वौ समाधन – **10×2=20**

1. भवभूतेर्नाटकानि आलोच्यन्ताम्

2. कालिदासस्य नाटकानि विस्तरेणालोच्यन्ताम्।

3. अभिज्ञानशकुन्तलमाश्रित्य गजोपाख्यानस्य नाटकीयतान्पर्यमालोचयत

4. अभिज्ञानशकुन्तलामाश्रित्य विदूषकस्य चरित्रचित्रणं कुरुत।

5. हंसपदिकासंगीतस्य नाटकीयतात्पर्यमालोचयत।